

Případová studie: **PEMAK SK**

Příběh farmy, která spojuje tradici, inovaci a udržitelnost

MENDELU
Faculty of Regional
Development and
International Studies

Visegrad Fund

PEMAK SK

Příběh farmy, která spojuje tradici, inovaci a udržitelnost

Patrik Rovný
Slovak University of Agriculture in Nitra, Department of Marketing and Trade
E-mail: patrik.rovny@uniag.sk

Stát	Slovensko
Region	Nitra
Zemědělec	Ing. Bálint Pém
Věk	49 let
Pohlaví	muž
Vzdělání	vysokoškolské vzdělání v zemědělské ekonomii
Zkušenosti se zemědělstvím	30 let
Zaměření zemědělské činnosti	ekologické zemědělství, rostlinná produkce – mák
Počet členů domácnosti	4

Popis regionu

Farma Bálint Pém se nachází v Nitranském kraji v okrese Komárno v katastrálním území obcí Patince a Iža. Nitranský kraj, ležící na jihozápadě Slovenska, je jedním z nejvýznamnějších zemědělských regionů země. Jeho poloha na Podunajské nížině, příznivé klimatické podmínky a kvalitní půdy vytvářejí ideální podmínky pro intenzivní a diverzifikované zemědělství. Tyto podmínky se příkladně snoubí v obci Patince, která se nachází v okrese Komárno v nejjižnější části Slovenska, poblíž hranic s Maďarskem.

Nitranský kraj se rozkládá na ploše přibližně 6 343 km² a zahrnuje sedm okresů: Nitra, Nové Zámky, Komárno, Levice, Šaľa, Topoľčany a Zlaté Moravce. Většinu území tvoří nížinný reliéf, zejména Podunajská nížina, která je známá svou rovinatostí a vysokou kvalitou půdy. Nejnižší bod na Slovensku (94,3 m n. m.) se nachází v oblasti Patince, což dále zdůrazňuje jeho nížinný charakter.

Nitranský kraj je jednou z nejteplejších a nejsušších oblastí Slovenska. Průměrná roční teplota se pohybuje od 9,5 do 11 °C, přičemž nejvyšší teploty na Slovensku jsou zaznamenány v oblasti Patince a Hurbanova. Roční srážky se pohybují mezi 500 a 600 mm, což je pod celostátním průměrem. Takové podmínky jsou ideální k pěstování teplomilných plodin, ale vyžadují také zavlažovací systémy a efektivní hospodaření s vodou.

Půdy v Nitranském kraji patří k nejúrodnějším na Slovensku. V oblasti Patince převládají černozemě a hnědozemě s vysokým obsahem humusu a vynikající schopností zadržovat živiny

a vodu. Půdy jsou velmi vhodné pro intenzivní pěstování plodin, zejména obilovin (pšenice, ječmen), kukuřice, slunečnice, cukrové řepy, zeleniny a ovoce.

Nitranský kraj je lídrem v rostlinné produkci na Slovensku. Pěstují se zde především:

- obiloviny – pšenice, ječmen, kukuřice,
- olejnatá semena – slunečnice, řepka,
- zelenina a ovoce – zejména jablka, broskve, meruňky, rajčata, papriky.

V živočišné výrobě dominuje chov prasat, skotu a drůbeže. V oblasti Patince se nacházejí i menší rodinné farmy, které se zaměřují na specializovanou produkci, jako je pěstování ovoce, včelařství a ekologické zemědělství.

Nitranský kraj je třetím nejlidnatějším regionem Slovenska s hustotou obyvatelstva přibližně 111 obyvatel na km². V oblasti Komárna a Patince žije významná maďarská menšina, která tvoří 27,6 % obyvatel regionu. Obec Patince má přibližně 400 obyvatel a je díky svým termálním pramenům známá také jako rekreační a lázeňské centrum.

Navzdory vynikajícím přírodním podmínkám čelí zemědělství v regionu několika výzvám:

- změna klimatu (zvýšené sucho, extrémní teploty),
- stárnutí zemědělské populace,
- nízká přidaná hodnota produkce,
- potřeba modernizace a digitalizace farem.

V živočišné výrobě dominuje chov prasat, skotu a drůbeže. Oblast Patince má také menší potenciál. Na druhou stranu má region velký potenciál v agroturistice, ekologickém zemědělství a rozvoji krátkých dodavatelských řetězců. Nitranský kraj má výjimečné přírodní a kulturní předpoklady. Agroturistika může stavět na stávajících rekreačních zařízeních – termálním koupališti v Patince, rovinaté krajině vhodné pro cyklistiku a silné regionální identitě s tradiční gastronomií. Kombinace relaxace s autentickými zemědělskými zážitky je atraktivní pro domácí i zahraniční návštěvníky.

Ekologické zemědělství těží z vysoce kvalitní černozemě s vysokým obsahem humusu a příznivého klimatu pro plodiny, jako je mák, hořčice a luštěniny. Region již prochází přeměnou půdy na ekologickou produkci, což dokazuje proveditelnost a rostoucí poptávku po biopotravinách.

Krátké dodavatelské řetězce těží z blízkosti spotřebitelských center (Nitra, Komárno) a existence komunitních trhů, jako je Slow Food Earth Market Karva. Přímý prodej snižuje logistické náklady, zvyšuje čerstvost produktů a umožňuje zemědělcům dosáhnout vyšší přidané hodnoty prostřednictvím zpracovaných specialit (oleje, čokolády, vína).

Historie farmy, zdroje, technologie a zemědělská produkce

Příběh farmy SHR Bálint Pém – H Level je příkladem toho, jak se z malé rodinné farmy může stát moderní zemědělský podnik s mezinárodním dosahem. Zakladatel farmy Ing. Bálint Pém pochází z rodiny s hlubokými agrárními kořeny. Již v mládí věděl, že chce pokračovat v tradici svých předků a zároveň přinést do zemědělství inovace a větší přidanou hodnotu.

Obr. 1 – Strojové vybavení farmy
Zdroj: Bálint Pém

Rodina Pémových (rodiče Bálinta Péma) zdědila přibližně 7 hektarů orné půdy a malou farmu v Patince, které sloužily jako základ pro budoucí podnikání. Zpočátku pěstovali zeleninu a ovoce, které prodávali velkoobchodníkům. Po absolvování Slovenské zemědělské univerzity v Nitře se Bálint Pém rozhodl rozšířit výrobu o rané brambory, čínské zelí a celer. Farma se postupně rozrostla na 15 hektarů.
Klíčovým momentem byl vstup do programu SAPARD (rok 2000), který umožnil nákup moderní zemědělské techniky. Tento krok vyžadoval značné investice, proto Bálint Pém dočasně přijal pozici hlavního agronoma v PD Zlatná na Ostrove. Získané zkušenosti a finanční prostředky mu umožnily rozšířit farmu a zavést nové technologie. Po pěti letech se plně zaměřil na vlastní

podnikání, které dnes zahrnuje více než 530 hektarů zemědělské půdy (většinu z nich má i ve vlastnictví). Z toho je 100 hektarů v přechodu na ekologické zemědělství.

Farma disponuje rozsáhlými pozemky v oblasti Patinec s úrodnou černozemí, moderní zemědělskou technikou včetně vlastního sklízeče máku a silným rodinným zázemím. Spolupráce několika generací je jedním z pilířů úspěchu – otec farmáře zaváděl inovace a další technické úpravy. Značka PEMAK SK zastřešuje produkci a prodej máku a výrobků z něj, což farmu proslavilo i mimo region.

Technologické inovace jsou základem filozofie farmy. Bálint Pém je průkopníkem v zavádění regenerativních postupů, včetně bezorebného zemědělství, systematického využívání zeleného hnojení a meziplodin, diverzifikace plodin a ochrany biodiverzity. Po sklizni hlavní plodiny nikdy nenechávají půdu holou – sejí hořčici, vikev, hrách nebo pohanku, které přirozeně vážou dusík a zlepšují strukturu půdy. Tento přístup snižuje potřebu chemických hnojiv, chrání půdu před erozí a podporuje život v půdě.

Obr. 2 – Mák je jednou z hlavních plodin na farmě
Zdroj: Bálint Pém

Důležitým prvkem je také diverzifikace pěstovaných plodin. Kromě obilovin a olejnin se farma specializuje na mák, který se stal strategickou plodinou v jejím osevním postupu. Mák se pěstuje pro potravinářství, farmaceutický průmysl a bioprodukty. Portfolio farmy zahrnuje

různé odrůdy máku – modrého, bílého a okrového – s důrazem na nízký obsah alkaloidů. Finalizaci produktů pod značkou PEMAK SK doplňuje výroba za studena lisovaného makového oleje, makových čokolád, makového medu, makového vína a přírodní kosmetiky. Filozofie farmy spočívá na třech pilířích: tradice, inovace a spolupráce. Bálint Pém kombinuje rodinné hodnoty s moderními technologiemi a otevřeností výzkumu. Spolupracuje s univerzitami, testuje kvalitu půdy a ziskovost jednotlivých pěstitelských systémů. Všechna rozhodnutí se opírají o data a pečlivé pozorování. Tento přístup dělá z farmy nejen producenta vysoce kvalitního máku, ale také centrum znalostí a rozvoje.
Farma SHR Bálint Pém – H Level je důkazem, že ekologicky a ekonomicky životaschopné hospodaření je možné i v podmínkách jižního Slovenska. V době klimatických změn a rostoucích cen vstupů představuje model, který kombinuje udržitelnost, kvalitu a místní identitu. Je příkladem podniku, který respektuje půdu, přírodu a budoucnost.

Důvody k zapojení do krátkého potravinového řetězce

Rozhodnutí farmy PEMAK SK vedené Bálintem Pémem zapojit se do krátkého dodavatelského řetězce nebylo náhodné. Jednalo se o strategický krok, který řešil aktuální výzvy v zemědělství, měnící se preference spotřebitelů a potřebu udržitelného rozvoje. Tento přístup byl reakcí na tlak globalizovaného potravinového systému, který často vede k anonymitě produktů, nízké přidané hodnotě pro zemědělce a environmentálním problémům. V prostředí, kde velké maloobchodní řetězce dominují trhu a diktují ceny, se krátký dodavatelský řetězec stává nástrojem k posílení ekonomické stability, ochraně životního prostředí a obnovení vztahu mezi producenty a spotřebiteli.

Klíčovou roli v tomto rozhodnutí hrají ekonomické faktory. Tradiční prodejní model prostřednictvím velkoobchodních sítí snižuje marže zemědělců a odděluje producenty od koncových zákazníků. Pro farmu PEMAK SK, která obhospodařuje více než 530 hektarů zemědělské půdy, z toho 100 hektarů v přechodu na ekologické zemědělství, je klíčové maximalizovat přidanou hodnotu své produkce. Krátký dodavatelský řetězec umožňuje lepší kontrolu nad cenami, snižuje logistické náklady, eliminuje zprostředkovatele, zvyšuje ekonomickou stabilitu farmy a vytváří prostor pro investice do inovací, jako je vývoj vlastního adaptéru pro sklizeň máku nebo rozšíření produktového portfolia o speciality s vysokou přidanou hodnotou. Tento model také umožnil zemědělci flexibilně reagovat na změny poptávky a vytvářet produkty v souladu se současnými trendy ve zdravé výživě.

Neméně důležité jsou i ekologické faktory. Nitranský kraj je jedním z nejúrodnějších regionů Slovenska s humózními černozemními půdami. Tamější podmínky jsou ideální pro ekologické zemědělství, které je jádrem filozofie PEMAK SK. Farma využívá bezorebné zemědělství, meziplodiny a zelené hnojení, které snižují uhlíkovou stopu a podporují biodiverzitu. Krátký řetězec navíc minimalizuje potřebu dlouhé přepravy a tím přispívá k ochraně životního prostředí. V době klimatické krize a rostoucího tlaku na udržitelnost se tento přístup stává

konkurenční výhodou, která oslovuje spotřebitele citlivé na ekologické otázky. Pro farmu to znamená nejen environmentální odpovědnost, ale i marketingový potenciál, protože poptávka po bioproduktech roste.

Sociální a kulturní faktory dodávají strategii další rozměr. Zapojení do krátkého dodavatelského řetězce umožňuje farmáři přímý kontakt se zákazníkem, budování důvěry a zvyšování povědomí o udržitelném zemědělství. Účast na komunitních trzích, jako je například Slow Food Karva Market, vytváří prostor k osobnímu setkání, ochutnávkám a diskusi. Tento model podporuje místní ekonomiku, zachovává regionální identitu a propojuje gastronomii, historii a moderní trendy. V regionu s bohatou kulturní tradicí a početnou maďarskou menšinou se tak vytváří jedinečný prostor k prezentaci produktů nesoucích pečeť autenticity. Spotřebitel si zde kupuje nejen jídlo, ale i příběh – příběh farmáře, jeho filozofie a vztahu k půdě.

Rozhodnutí zapojit se do krátkého dodavatelského řetězce je proto výsledkem komplexního zvážení, které kombinuje ekonomické, ekologické, sociální a strategické aspekty. Tento model přináší farmáři vyšší přidanou hodnotu, spotřebitelům vysoce kvalitní a transparentní produkty a společnosti udržitelný systém respektující přírodu a kulturní tradice. V době, kdy globalizace a industrializace potravinářského průmyslu vedou k uniformitě chutí a ztrátě biodiverzity, slouží přístup společnosti PEMAK SK jako inspirace pro další producenty, kteří hledají cestu ke spravedlivému, ekologickému a ekonomicky životaschopnému zemědělství.

Specifický způsob, jakým se farma zapojuje do krátkého potravinového dodavatelského řetězce: zákaznické segmenty, kanály a vztahy se zákazníky

Integrace farmy PEMAK SK do krátkého dodavatelského řetězce představuje promyšlenou strategii založenou na jasně definovaných zákaznických segmentech, diverzifikovaných distribučních kanálech a systematickém budování vztahů se spotřebiteli. Specializace na pěstování a zpracování máku do široké škály produktů – od makového oleje přes čokolády až po kosmetiku – pokládá základy pro strategii s vysokou přidanou hodnotou. Tento model se zakládá na filozofii „tradice, inovace, spolupráce“, která se odráží ve všech aspektech podnikání. Klíčem k úspěchu je správné zacílení na zákaznické skupiny, které si cení kvality, původu a příběhu produktů.

První skupinou jsou spotřebitelé orientovaní na zdravou výživu a bioprodukty. Tito zákazníci hledají bio certifikované potraviny s jasným původem, bez chemických přísad a se zaručenou kvalitou. Mák je pro ně atraktivní díky vysokému obsahu vápníku, omega-3 mastných kyselin a antioxidantů, které podporují zdraví kostí, nervového systému a trávení. Pro tuto skupinu není důležitý jen samotný produkt, ale i jeho příběh – chtějí vědět, odkud pochází, jak byl pěstován a jaký má dopad na životní prostředí.

Druhý segment tvoří farmářské obchody a specializované prodejny, které nabízejí regionální produkty s vyšší přidanou hodnotou. Zákazníci, kteří preferují kvalitu před kvantitou a jsou ochotni zaplatit za autentické jídlo vyšší cenu, takové prodejny často navštěvují. Pro farmu

PEMAK SK je spolupráce s danými prodejnami klíčová, protože rozšiřuje její dosah na městské trhy a umožňuje jí prezentovat produkty v prostředí, které zdůrazňuje jejich ekologický a řemeslný charakter.

Třetím segmentem je komunita Slow Food a gurmáni, kteří si cení filozofie „dobrého, čistého a férového“. Jsou to lidé, kteří se zajímají o tradiční recepty, řemeslné zpracování a kulturní rozměr jídla. Pro ně je nakupování na komunitním trhu zážitkem – příležitostí setkat se s výrobcem, ochutnat nové produkty a diskutovat o udržitelnosti. Zákazníci tohoto segmentu jsou mimořádně loajální a často se stávají ambasadory značky, což pozitivně ovlivňuje její reputaci.

Slow Food Karva Earth Market: Manifest udržitelnosti, tradice a rozvoje komunity

V dnešní době, kdy globalizace a industrializace potravinářského sektoru vedou k uniformizaci chutí, ztrátě biodiverzity a marginalizaci malých producentů, se stále více do popředí dostává potřeba návratu k lokálním, udržitelným a etickým formám produkce potravin. Jedním z nejvýraznějších projevů této filozofie je hnutí Slow Food založené v Itálii v roce 1986 jako reakce na vzestup kultury rychlého občerstvení. Jeho cílem je propagovat potraviny, které jsou dobré, čisté a spravedlivé – tedy chutné, ekologicky vyrobené a za spravedlivou cenu. V tomto duchu po celém světě vznikají tzv. Earth Markets, které představují konkrétní implementaci principů Slow Food. Jedním z nich je Karva Earth Market, který se nachází v obci Kravany nad Dunajom na jihozápadním Slovensku.

Obr. 3 – Slow Food v obci Kravany nad Dunajom – prodejci
Zdroj: Facebook stránka farmy Pemak

Hnutí Slow Food si zakládá na třech základních pilířích:

1. Dobré – jídlo musí být chutné, výživné a připravené s respektem ke kulinářským tradicím.

2. Čisté – výroba nesmí poškozovat životní prostředí, musí být ekologicky udržitelná.

3. Spravedlivé – producenti musí mít spravedlivé odměňování a spotřebitelé musí mít přístup k transparentním informacím.

Trhy v Karvě jsou komunitní trhy, které tyto principy uplatňují v konkrétních regionech. Jejich cílem je vytvořit prostor, kde se setkávají místní producenti a spotřebitelé, kde je podporována biodiverzita, tradiční řemesla a regionální identita. Karvský zemský trh vznikl jako iniciativa místní komunity ve spolupráci se Slow Food a Nadací Slow Food pro biodiverzitu v roce 2023. Místo konání – Dunajská promenáda v Kravanech nad Dunajom – je symbolické: je to prostor, kde se setkává kulturní a přírodní krajina, kde Dunaj vytváří jedinečné podmínky pro zemědělství, rybolov a rekreaci.

Od svého vzniku se trh koná pravidelně, nejčastěji v letních měsících. Každá akce je tematicky zaměřena – například na sezónní ovoce, tradiční recepty, řemeslné výrobky nebo ekologické inovace. Trh se stal nejen místem prodeje, ale i platformou ke vzdělávání, diskusi a kulturní výměnu. Karva Earth Market má několik specifických rysů, které ho odlišují od běžných farmářských trhů. Výběr producentů probíhá v souladu s principy Slow Food. Prodejci musí splňovat kritéria pro bio, lokální a etickou produkci, což znamená, že produkty jsou bez chemických pesticidů, sezónní a bio balené. Zákazníky jsou převážně lidé zaměření na zdraví, gurmáni a členové komunity Slow Food, kteří oceňují kvalitu, původ a příběh produktů. Trh pravidelně navštěvují rodiny, turisté i místní obyvatelé hledající autentické jídlo a zážitky. Počet producentů není specifikován, ale jedná se o skupinu malých farmářů a řemeslníků, kteří procházejí výběrovým řízením. Úspěch trhu spočívá v podpoře místní ekonomiky, budování důvěry mezi farmáři a spotřebiteli a pravidelném pořádání akcí, které kombinují prodej s kulturními a vzdělávacími aktivitami.

Obr. 4 – Slow Food v obci Kravany nad Dunajom
Zdroj: Facebook stránka farmy Pemak

Trh má významný dopad na místní ekonomiku, protože podporuje malé producenty, kteří by jinak neměli přístup na velké trhy. Peníze zůstávají v komunitě, čímž se zvyšuje ekonomická odolnost regionu. Tento efekt je viditelný například u farmářů, kteří díky trhu prodávají své produkty přímo spotřebitelům bez zprostředkovatelů, čímž dosahují vyšších marží a stabilnějšího příjmu. Zároveň trh posiluje sociální vazby – stává se místem setkávání, výměny zkušeností a budování důvěry. Mezi příklady patří senioři prodávající domácí výrobky a mladí farmáři hledající nové formy zaměstnání, čímž vytvářejí prostor pro mezigenerační dialog a obnovu komunitního ducha. Tento přínos přesahuje ekonomickou úroveň a přispívá k sociálnímu začleňování.

Environmentální udržitelnost je jádrem filozofie Karva Earth Market. Produkty prodávané na trhu jsou:

- bez chemických pesticidů a hnojiv,
- sezónní a lokální, čímž se snižuje uhlíková stopa,
- ekologicky balené nebo bez obalu,
- vyrobené s ohledem na ochranu půdy, vody a biodiverzity.

Trh také slouží jako platforma pro ekologické inovace – například předvádění permakulturních technik, kompostování, obnovitelných zdrojů energie nebo konceptů zero-waste. Karva Earth Market je také kulturní událostí. Kromě prodeje potravin pořádá koncerty, divadelní představení, výstavy a komunitní aktivity. Trh tak přispívá k oživení veřejného prostoru, posílení regionální identity a zachování kulturního dědictví. Mnoho produktů prodávaných na trhu nese nehmotné kulturní dědictví – jako jsou tradiční receptury, techniky zpracování potravin, regionální odrůdy nebo ruční práce. Trh tak hraje důležitou roli při zachování kulturní rozmanitosti.

Distribuční kanály PEMAK

Společnost PEMAK SK využívá tři hlavní distribuční kanály, které se vzájemně doplňují a vytvářejí synergický efekt. Kamenná prodejna v Komárně, která se nachází na adrese Jókaiho 32 v areálu Lux Centrum, slouží jako showroom, kde si zákazníci mohou produkty nejen zakoupit, ale také se dozvědět něco více o jejich původu. Prostor je navržen tak, aby podporoval osobní kontakt, prezentoval filozofii farmy a vzdělával spotřebitele. Kromě prodeje se zde konají ochutnávky, diskuse a prezentace nových produktů, které posilují vztah mezi farmářem a zákazníkem.

Obr. 5 – Obchod Pemak
Zdroj: Facebook stránka farmy Pemak

Internetový obchod rozšiřuje dosah farmy po celé zemi. Online prodej umožňuje pohodlné nakupování, prezentaci celého sortimentu a komunikaci hodnotových nabídek značky. V digitálním prostředí je důležitá vizuální identita, vysoce kvalitní fotografie produktů a obsah, který zdůrazňuje ekologické postupy a zdravotní přínosy máku. Online kanál je také platformou pro marketingové kampaně, newslettery a interakci se zákazníky přes sociální sítě.
Účast na komunitních trzích, zejména na trhu Slow Food Karva Earth Market, je jedním z nejvýraznějších projevů filozofie farmy. Trh přímo spojuje farmáře se spotřebiteli a vytváří prostor pro ochutnávku, vzdělávání a budování důvěry. Má nejen komerční, ale i kulturní a sociální rozměr – podporuje regionální identitu, zachovává tradice a šíří povědomí o udržitelném zemědělství.

Vztahy se zákazníky

Klíčem k úspěchu společnosti PEMAK SK jsou transparentnost a vyprávění příběhů značky. Farma aktivně komunikuje hodnoty ekologického zemědělství, zdravotní přínosy máku a svou filozofii udržitelnosti. Pořádá ochutnávky, workshopy a diskuse na trzích, čímž posiluje loajalitu zákazníků. Tento přístup vytváří komunitu, která vnímá nákup produktů jako podporu místní ekonomiky a etických obchodních praktik. Vztahy se zákazníky se utužují díky osobnímu kontaktu, vzdělávání a digitální komunikaci. Osobní kontakt probíhá na setkáních na trzích, při ochutnávkách v obchodech a prezentacích produktů. Vzdělávání zahrnuje informace o ekologických postupech, zdravotních přínosech máku a filozofii Slow Food. Digitální komunikace přes e-shop, sociální sítě a newslettery udržuje kontakt a poskytuje aktuální informace.

Slow Food Karva Earth Market je platforma k prezentaci bioproduktů, vzdělávání spotřebitelů a budování regionální identity. Účast na trhu umožňuje farmářům prezentovat výsledky ekologického zemědělství, diskutovat se zákazníky a zvyšovat povědomí o udržitelnosti. Produktové inovace, jako jsou maková čokoláda, makové víno nebo přírodní kosmetika s vysokým obsahem makového oleje, zvyšují atraktivitu značky a umožňují diverzifikaci příjmů. Vzdělávací aktivity, které informují zákazníky o původu produktů, bio postupech a zdravotních přínosech máku, posilují důvěru a loajalitu.
Navzdory svému úspěchu čelí tato strategie několika výzvám. Organizace trhu a marketing vyžadují zdroje, které nejsou vždy k dispozici. Ne každý spotřebitel je ochoten zaplatit vyšší cenu za kvalitní produkty, což vyžaduje vzdělávání a změnu návyků. Legislativní bariéry často zvýhodňují velké producenty na úkor malých farem. I přes tyto překážky má model krátkého dodavatelského řetězce velký potenciál. Posiluje ekonomickou odolnost farmy, podporuje environmentální udržitelnost a vytváří prostor pro kulturní a komunitní rozvoj. V době klimatické krize, rostoucích cen vstupů a globalizace trhu s potravinami představuje tento přístup cestu ke stabilitě, kvalitě a spravedlnosti.

Závěr

Případová studie společnosti PEMAK SK a jejího zakladatele Bálinta Péma je inspirativní příklad, jak může moderní, ekologicky odpovědné a ekonomicky životaschopné zemědělství prosperovat v podmínkách jižního Slovenska. Kombinace tradice, inovací a spolupráce vytvořila farmu, která je nejen producentem kvalitního máku, ale také aktivním účastníkem komunitního života a nositelem filozofie Slow Food.

Jedním z klíčových aspektů úspěchu společnosti PEMAK SK je důraz na krátký dodavatelský řetězec, který umožňuje výrobci přímý kontakt se spotřebiteli. V případě společnosti PEMAK SK je krátký dodavatelský řetězec realizován především prostřednictvím dvou hlavních kanálů: kamenné prodejny v Komárně a komunitního trhu v obci Karva. Kamenná prodejna umožňuje přímý kontakt se zákazníky, poskytuje informace o původu produktů a podporuje místní ekonomiku. Trh v Karvě, organizovaný v duchu filozofie Slow Food, vytváří prostor k osobnímu setkání, ochutnávkám a budování důvěry mezi farmářem a spotřebitelem. Tyto prodejní modely jsou klíčové k udržení čerstvosti, kvality a transparentnosti v potravinovém řetězci. Snižování logistických nákladů podporuje čerstvost a kvalitu produktů a buduje důvěru mezi farmářem a zákazníkem. Trhy jako ten v Karvě, kde se společnost pravidelně prezentuje, jsou živoucím důkazem toho, že lokální potraviny mají v moderním potravinovém systému své místo. Krátký řetězec také umožňuje lepší kontrolu cen, což zvyšuje ekonomickou stabilitu farmy.

Přístup společnosti PEMAK SK k půdě, diverzifikaci plodin, ochraně biodiverzity a udržitelnosti ukazuje, že i v malém regionu, jako jsou Patince, je model v souladu s globálními výzvami – změnou klimatu, ztrátou úrodnosti půdy a potřebou lokální potravinové soběstačnosti. Důraz na vzdělávání, spolupráci s výzkumnými institucemi a otevřenost inovacím dělá z PEMAK SK

nejen farmu, ale také centrum znalostí a rozvoje. Účast na trhu s kávou a zapojení do hnutí Slow Food potvrzují, že podnikání v zemědělství může být kulturním i společenským aktem. Příběh společnosti PEMAK SK dokazuje, že zemědělství má budoucnost, když je postaveno na respektu k půdě, lidem, komunitě a hodnotám, které jdou nad rámec ekonomického zisku.

Tabulka 1 – Business Model Canvas
Zdroj: Autor

<table>
<tr>
<td rowspan="2">Klíčová partnerství

Rodina (podpora a spolupráce)
Asociace mladých farmářů (ASYF)
Univerzity a výzkumné instituce
Hnutí Slow Food
Řemeslníci a místní zpracovatelé</td>
<td>Klíčové aktivity

Pěstování máku (modrý, bílý, okrový)
Ekologické zemědělství
Vývoj vlastního adaptéru na sklizeň
Zpracování máku a výroba produktů
Účast na komunitních trzích (káva)</td>
<td rowspan="2">Nabízená hodnota

Nabízíme vysoce kvalitní mák s nízkým obsahem alkaloidů, který splňuje nejpřísnější potravinářské normy.</td>
<td>Vztahy se zákazníky

Přímý kontakt na trzích
Přímý kontakt v kamenné prodejně
Vzdělávání zákazníků
Online prodej přes e-shop</td>
<td rowspan="2">Zákaznické segmenty

Spotřebitelé hledající kvalitní a bio produkty – zákazníci se zájmem o zdravou výživu (50–60 %)
Farmářské obchody (20–30 %)
Komunita Slow Food (10–15 %)</td>
</tr>
<tr>
<td>Klíčové zdroje

Vlastní zemědělská půda v Patince
Rodinná farma a technologie
Znalosti a zkušenosti se značkou Bálinta Péma
Ekologické certifikáty PEMAK SK</td>
<td>Nabízená hodnota

Trh v internetovém obchodě
Farmářské obchody na Slovensku
Síť Slow Food
Osobní doporučení a komunitní sítě</td>
</tr>
<tr>
<td colspan="3">Náklady

Náklady na ekologické zemědělství
Vývoj technologií a adaptérů
Výroba produktů (čokoláda, oleje, víno)
Účast na trzích
Marketing a distribuce</td>
<td colspan="2">Zdroje příjmů

Prodej máku (spotřebitelský, farmaceutický průmysl)
Prodej zpracovaných výrobků
Online prodej
Prodej na trhu
Bioprodukty s vyšší přidanou hodnotou</td>
</tr>
</table>

Seznam obrázků

Obr. 1 – Strojové vybavení farmy 3
Obr. 2 – Mák je jednou z hlavních plodin na farmě 4
Obr. 3 – Slowfood v obci Kravany nad Dunajom – prodejci 7
Obr. 4 – Slowfood v obci Kravany nad Dunajom 8
Obr. 5 – Obchod Pemak 10

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Business Model Canvas 13